

اندیشه‌های حسن بن فرحان مالکی

عنوان انگلیسی:

عنوان عربی:

نویسنده: سید محمد حیدر نقوی

استاد راهنما: سید عصام امام

مقطع: کارشناسی ارشد

استاد مشاور: مهدی فرمانیان

رشته:

استاد ناظر:

دانشگاه: جامعه المصطفی

تاریخ دفاع: 1388

واحد:

کلمات کلیدی: وهابیت، سلفی، مالکی، صحابه، عدالت، اهل سنت، تابعین، حنبلی ها، اهل بیت، ناصبی، غلو، تکفیر

پژوهش حاضر، اندیشه‌های حسن بن فرحان مالکی، یکی از محققان معاصر سلفی را که دیدگاه‌هایی نسبتاً معتدل‌تر نسبت به سلفی‌ها و وهابیت دارد، بررسی کارشناسی کرده و آرای وی درباره عدالت صحابه، شکل‌گیری اهل سنت، محمد بن عبدالوهاب و تعصبات برخی مسلمانان را تبیین می‌سازد. نویسنده عقاید این متفکر و محقق سلفی را در سه بخش فراروی مخاطبان می‌نهد. بخش اول به بررسی دیدگاه‌های مالکی در مورد صحابه پیامبر اسلام (ص) پرداخته و نظر وی را مبنی بر این که: طبق شواهد متعدد قرآنی و روایی همه صحابه عادل نیستند و نباید آن‌ها را هم‌رتبه و هم‌گی را عادل خواند، بلکه باید آنان را به صحابه خاص و عام تقسیم کرده، شرح می‌دهد. نگارنده در این زمینه نخست به بیان تعریف صحابه در لغت، اصطلاح، قرآن و سایر نصوص شرعی پرداخته، سپس عدالت صحابه را نقد و آن را بی‌منطق و قول زور تلقی کرده است. او در بخش دوم از نوشتار خویش با ارزیابی مذهب حنبلی و ریشه‌های شکل‌گیری این مذهب بر اثر حمایت خلفای اموی و عباسی، تناقض‌گویی‌های حنابله در مسایل اعتقادی و تندروی آنان در تکفیر سایر فرقه‌های مسلمان را شرح می‌دهد. نویسنده در این زمینه دیدگاه‌های حسن بن فرحان مالکی و نقدهای وی بر فرقه حنبلی را مطرح و غلوهای حنبلیان در مورد احمد بن حنبل و ابن تیمیه و نفرت آنان از مناظره و گفت‌گو با سایر فرقه‌های مسلمان در مسایل دینی و اعتقادی را منعکس می‌سازد. بخش سوم به نقد آرای تکفیری محمد بن عبدالوهاب از نظر مالکی اختصاص دارد و مطالب کتاب‌های کشف الشبهات، الدرر السنیه از آثار محمد بن عبدالوهاب، حاوی تناقضاتی در مسایل اعتقادی، توسط مالکی نقد شده است.